

De geologische formaties en de aardlagen waaruit deze in ons land bestaan, met opgave van de voornaamste streken waar ze gevonden worden. (1)

V. Neozoïkum.

12. Quartaire formatie	Alluvium	Moeras- en beekklei: langs de oevers van verschillende riviertjes en beekjes. Jonge zeeklei aanslibbingen: langs de Wadden; in het Westen van Friesland, Overijsel, Eemland, Delftland en op de Zeeuwsche en Zuid-Hollandse eilanden, ook W. Brabant. Rivierklei: in breede stroken langs de vroegere Rijn- en Maasarmen. Hoog- en laagveen: in alle provinciën, behalve Gelderland en Zeeland. Oude blauwe zeeklei: Friesland, N. Holland, Z. Holland, Zeeland. Duinen: langs de W.-kust. Duinzand dat door stormen her- en derwaarts gedreven wordt: hier en daar. Zandbanken: aan de kust. Zandoer: Overijsel, N. Brabant, Limburg.
		Riviermateriaal (puin, grint en zand): Limburg, N. Brabant, Rijk van Nijmegen, alsmede de streek tusschen de Overijselse Vecht en den Rijn tot in Utrecht en het Gooi. Gletschermateriaal (zwerfsteen, grint, keileem, potklei, zand): Groningen, Friesland, Drenthe, Overijsel tot de Vecht. Löss of leem: voornamelijk in Z. Limburg, Veluwe en tusschen Nijmegen en Cleve. Zand: Zandheuveld niet meer afhankelijk van het spel der winden.
11. Tertiaire formatie	Jong tertiair	Pliocene Lichtgrijs micazand met rolsteen en schelpen, afgewisseld door zandige klei: Gelderse vallei, N. Brabant en Z. Limburg aan de oppervlakte. Groen glauconietzand, soms kleiachtig: N. Limburg, N. Brabant en Zeeland en in ondiepe boorgaten.
		Mioceen Fijn kleiachtig micahoudend glauconietzand: O. Brabant, N. Limburg, Overijsel en Gelderland. Bruine fijnzandige klei: Winterswijk, Groenlo, Eibergen, Neede, Delden aan de oppervlakte. Wit bruinkolenzand, bruinkolen, ronde, blauwe vuursteen (walsteen): Zuid-Limburg (Heerleheide, Eijgelshoven, Brunssum) aan de oppervlakte en in ondiepe boorgaten.
	Oud tertiair	Oligocene Geel kleiachtig zand en groene zandige klei: Peel, Elsloo, Geleen, Kouvenrade bij Hoensbroek. Donkergroene septarienklei aan de basis waarvan grof zand met platronde blauwe vuursteen: Zuid-Limburg, (o.m. in de schachten van de Oranje-Nassau-mijn III en in de Emma- en Hendrikschacht), Peel (boringen), Zeeland, Gelderland en Z. Overijsel aan de oppervlakte en in ondiepe boorgaten. Glauconietzand: Z. Limburg, (Ubachsberg, Schin op Geul, Berg en Terblijt, Oud-Vroenhoven), Peel en Z. W. Brabant (boringen), Gelderland en Overijsel (Hengelo), aan de oppervlakte en in ondiepe boorgaten.
		Eocene Fijn groen zand afgewisseld door vette klei en zand, steenlagen: Z. W. Zeeland, Z. W. Brabant, Peel, Overijsel (boringen).
		Paleocene Wit en groen kleiachtig mergelzand, donkergroene en roodachtige klei en vuursteenconglomeraten: N. Limburg en Peel (boringen).

(1) Men vergelijke hierbij de beschouwingen in Nos 8, 9, 10 en 11 van ons Maandblad 1913.

IV. Meosoïkum.

10. Krijt-formatie

Bovenste krijt

- Oppeer-Senoon* { Witachtig geel tufkrijt met bryozoenbanken en vuursteenlagen ook wel Macronatenkrijt geheeten: Maastricht (St. Pietersberg), Valkenburg.
Witachtig geel zand: N. Limburg (boringen).
Mergel en kalksteen: Kunrade, Simpelveld aan de oppervlakte, N. Limburg en Z. O. Brabant (boringen).
- Onder-Senoon* { Kalksteen met *Antinocamax quadratus* en daarom ook wel Quadratenkrijt geheeten: Gulpen en Vaals aan de oppervlakte.
Groenzand en kalk: bij Vaals en in tal van boringen in Zuid Limburg en Overijssel; hier even over de grens bij Ochtrup aan de oppervlakte.
- Emscher* { Donkergele en groenachtig grijze zandige mergel en mergelzandsteen: Noord-Limburg (boring Oploo).
- Turoon* { Witte Plänerkalk: Drente (boring Zuid-Barge bij Emmen.)
- Cenomaan* { Grijze Plänerkalk aan de basis glauconiethoudend: Kotten bij Winterswijk aan de oppervlakte.
- Vlammennmergel* { Lichtgrijze, donkergevlamde mergel: Kotten (bij Winterswijk) en Oeding over de grens aan de oppervlakte.

Onderste krijt

- Gault* { Groene plastische klei, alsmede Glauconietzand en zandsteen: Als boven.
- Neocom* { Lichtgrijze klei: Winterswijk (boring) Geel zand en zandsteen: Losser aan de oppervlakte. Donkere plastische klei met boonijzererts: Enschede, Ratum (boring.)
- Weald* { Schilferachtige klei en cyrinemergel: Lonnekerberg en Ratum aan de oppervlakte. Kalkhoudende zandsteen: Hengelo (boring) en Oeding bij Winterswijk, even over de grens aan de oppervlakte.

9. Juraformatie

- Witte Jura of Malm* { In ons land niet gevonden.
- Bruine Jura of Dogger* { Oolitische kalksteen en kleiachtige mergel: Winterswijk (boring.)
- Zwarte Jura of Lias* { Purperkleurige klei, grijze kalk, oolitische mergel: bij Winterswijk, (Willinkbeek) aan de oppervlakte, verder bij: Ratum, Kotten, Haaksbergen (boringen.)
- Rhät en Keuper* { In ons land niet gevonden.

8. Triasformatie

- Muschelkalk* { Grijze dolomietkalk, roode klei, gips, anhydriet: Winterswijk (Vossenveld) en Buurse (Z. O. Overijssel.)
Grijsgroene golfvormige kalk, afgewisseld door bonte letten, roode mergel en anhydrietknollen: bij Winterswijk (Vossenveld) en Buurse aan de oppervlakte.
- Bontzandsteen* { Röt: Bonte (rood, groen en grijs) letten met anhydriet en steenzout: Winterswijk aan de oppervlakte, Buurse, Delden, Z.-Limburg (boringen.)
Zachtroode en grijze zandsteenen: Overijssel en Gelderland (Burse, Winterswijk). Peel en Z.-Limburg (boringen.)
Donkerroode, of bruine zandige anhydritische letten met oölitische rogensteenen: Buurse, Winterswijk, N. Limburg (boringen).

III. Palaeozoïkum.

7. Permformatie of Dyas	}	Zechsteen	}	Roodbruine fijnzandige letten, anhydrietknollen en banden: Winterswijk, Buurse, (boringen) en N.-Limburg (America-boring). Lichtbruine bitumineuze dolomiet met anhydriet- en lettenbanken:
Anhydriet, steenzout, dolomiet: als boven (in boring America, geen steenzout.)
Oolietkalk, koperlei en grof conglomeraat: als boven en Helenaveen (boring.)
		Roodliggende		In Nederland niet gevonden; waarschijnlijk niet voorhanden.
6. Carboonformatie	}	Boven-Carboon	}	Zandige en kleiachtige leien, zandsteen, verharde kleilagen, vormen waartusschen veel kolenlagen: Zuid- en N.-Limburg, Peet, Winterswijk, Buurse. Klei- en kiezelachtige leien, zandsteen en Conglomeraten met weinig kolenlagen: Zuidelijkste deel van Limburg (Schimmert, Valkenburg, Waubach.)
		Ondercarboon, Kolenkalk of Kulm		In Nederland nog niet aangetoond, doch onder het productieve (kolenlagen bevattende) carboon te verwachten. Over de grens bij Visé en Moresnel.
5. Devoonformatie	}		}	Grauwakken, leien, kwartsieten en kalksteen. Devoon en Siluur in ons land niet gevonden, misschien in Zeeland met boringen aan te toonen.
4. Siluurformatie				
3. Cambrium				Grauwakken, leien en zandsteen. Cambrium in ons land niet gevonden.

II. Eozoïkum.

2. Algonkium	}	Kwartsieten, zandsteen, conglomeraten, leisteen, granieten, diabasen, dolomitische kalksteen enz. Deze formatie wordt in ons land niet aangetroffen.

I. Azoïkum.

1. Oergebergte.	}	Oerlei	}	Phylliet, kwartsiet, glimmerlei en andere leigesteenten, marmor, graphiet: Oerlei in ons land niet aanwezig
		Oergneis		Gneis, granuliet, serpentien, kristallijne kalkgesteenten. Oergneis in ons land niet aanwezig.

B.

Viscum op 'n Wilg.

Van den WelEerw. Heer Kengen, rector te Bantholt, kregen wij bericht, dat hij te Noorbeek „Viscum Album” op eene wilg heeft waargenomen.

We zijn den W.Eerw. Heer K. zeer dankbaar voor deze mededeeling.

Op 'n dergelijke boomsoort was ons „Viscum Album” in Limburg nog niet bekend. Gelukkig staat de plant vrij hoog, — niet op 'n knotwilg — zoodat ze niet licht zal verdwijnen.

A. DE WEVER.

Rectificatie.

Door 'n vergissing van den zetter zijn in 't Jaarboek „Bestuur” en „Museum-commissie” met elkaar verwisseld.

Officiëel.

Nieuw lid:
Mejuffrouw A. OPFERGELD te Wijnandsrade.

Koolaardvloot.

Vriendelijk verzoeken we nogmaals voor toezending van „Koolaardvloot”.

Waar we bezig zijn met eene studie dezer beestjes zouden we graag over zooveel mogelijk „materiaal” uit Limburg beschikken.

H. SCHMITZ S. J.

Aloysius-College, Sittard.

Jaarboeken.

Na inzending van postwissel zijn bij den Penningmeester, Dr. v. d. MEER te Maastricht, voor de leden van 't Genootschap verkrijgbaar:

JAARBOEK 1911 aan fl. 0.60.

JAARBOEK 1912 aan fl. 1.10.

Niet-leden betalen respectievelijk fl. 1.10 en fl. 1.60